

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. és minden egyszeri közlés
utánpótlás 3 kr. ből egyet fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvényében részesít.

A „Nyiltilér“ rovatban
közölendő cikkek sorankint
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyiltiléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

A válság.

Csik-Szereda, 1895. jan. 20.

A mult ominoos év utolsó heteinek eseményei mély erkölcsi és anyagi rázkodtatást idéztek elő közgazdasági viszonyainkban. Az 1884. december havá elfelejtethetetlen társa lett az 1873. március havának! Csak egy parányi hiányzott és a mult év utolsó hetei majdnem hasonló romlás és kétségbeesés képét tárták volna elé.

Ugyanazon ok volt akkor is, mint mostan: ismét csaknem oly nagy mértékben megröszkült a bizalom, — mely pedig a kereskedelemnek egyedüli alapja — mint a végzetes 1873. évi krach alkalmával, melynek nagyobb és szélesebb körökre való kiterjesztéséhez még a könnyű hitelezés is lényegesen hozzá járult.

És hogyan rázkodnék meg a bizalom különösen akkor, midőn a legrégibb és legszolidabb pénzintézetek a vétke gondatlanság, a corruptio és a sikkasztás áldozatai lesznek! Ez a legnagyobb bizalmat is meg kellett ingassa és csak valamennyi bank és pénzintézet tetterős összeműködésének köszönhető, hogy egy beláthatatlan katasztrófa elkerültetett; a bizalmatlanság mérge azonban annyira elharapózott, hogy igen hosszú idő fog kelleni ahhoz, hogy ezen seb ismét beheggedjen és ki-kij saját vagyonát megint teljes nyugodtsággal idegen kezre bizza.

Az 1873-ik évi és a jelenlegi helyzet között a különbség az, hogy akkor rohamos gyorsasággal követték egymást a végzetes események, míg most csak szóróványosan, de következetesen és fokozatosan fordulnak elő.

Ezen válságot az osztrák-magyar bank, úgy látszik, ideje korán észrevette, miről az 1884. február havában az összes fiókokhoz intézett s lapunk más helyén közölt vezértitkári körirat tanuskodik, melyből látható, hogy ezen intézet, a következményeket gyanítva, a hitelt nagy mértékben megszorította a fiókok figyelmét felhívta a válságos viszonyokra és szigorubb váltó-cenzurára.

Ezen körirat következtében igen természetesen a többi pénzintézetek által is akarva, nem akarva követni kellett eljárásnak tulajdonítható tehát legnagyobb részben az, hogy a válság nem rohamosan tört ki, mely azonban — fájdalom — még mindig tart és egyhamar meg sem szűnik.

Ilyenek a viszonyok általában s ennek érezzük mi is aránylagos hatását: iparunk, kereskedelmünk, gazdaságunk pang, nincs ára sem ipar-kereskedelmi cikkeinknek, sem gazdasági terményeinknek; s ki tudja, meddig fog ezen helyzet uralkodni!

Mindenesetre nehéz körülmények között élünk; keresetünk, úgy szólva, semmi; terheink nagyok, majdnem elviselhetetlenek, s hogy mi is még nagyobb

megpróbáltatásoknak kitéve ne legyünk, óvjuk mindennek előtt pénzügyeinket a könnyű hitelezéstől; mert a mint nagy intézeteink az országos viszonyokra befolyással vannak, úgy s talán még nagyobb mértékben befolyanak pénzügyeink megyénk közgazdasági és erkölcsi viszonyaira.

Tudjuk ugyan, hogy mindenik eléggé szigorúan jár el a hitel elbírálása körül; mégis azonban nem tartjuk feleslegesnek figyelmeztetést arra felhívni, hogy a könnyelmű és csak forgalomhajhászást czélzó hitelezés erkölcsileg és anyagilag egyaránt káros és kárhóztos úgy az adósa és hitelezőre, valamint az összesre.

Tagadhatatlan, és teljes készséggel el is ismerjük, hogy mióta takarékpénztáraink működésüket megkezdették, legnagyobb részben áldásos sikert eredményeztek, mely legfőképpen abban nyilvánul, hogy ma már a végrehajtások, de kiválólag az árverezések, az előbbi évekhez arányítva, jóval ritkábbak, s Isten őrizzen attól, hogy a könnyű hitelezés folytán épén pénzügyeink jöjjenek azon helyzetbe, hogy vagy épén ne, vagy csak tömeges végrehajtások és árverések eszközölése által juthassanak könnyen kiadott pénzeikhez.

Sprencz György.

Emelje-e a csikszeredai takarékpénztár alaptőkéjét?

Kézdí-Vásárhely, jan. 20.

Ezen becses lapoknak közléséből értesültem, hogy a csikszeredai takarékpénztár

tek már háttérbe szorultak, s újak léptek helyükbe.

Tyndall, kitűnő angol természetbúvár nyomozásai szerint, a concentrált nap, vagy elektrikus fény oly tulajdonsággal bír, hogy sok folyadék illó gőzeit szétbontani, benők pillanat alatt ködönemű csapadékot létrehozni, és ezen ködképződményekben sajátos fénytűnmenyeket előidézni képes. Vizsgálataiból kiderült, hogy az így szétbontható gőznek legparányibb mennyisége bámulatos bőségű fényt bir visszatükrözni. Ezekre támaszkodva állított fel egy új elméletet, mely szerint az üstökösök anyaga a napfény által szétbontható gőzből állana. De ez nehezen megoldható ellentétet képez egy másikkal, mely a Schiaparelli lángszénnek productuma. Ismerkedjünk meg ez utóbbival, mennyire kiszabott terünk enged, kissé részletesebben, annyival inkább, mert a tudományos világban jelenleg ez uralja a helyzet.

Az üstökösök és a hullócsillagok közti rokonságot már Chladni fölismerete, de csak Schiaparelli foglalta az ezeknél felmerülő összes jelenségeket egy, a tudomány követelményeit lehetőleg kielégítő rendszerbe. Ő kimutatja, hogy a hullócsillagok pályái az üstökösökével tökéletesen összhangzanak; hogy a meteorrajok nem egyebek, mint üstökösök; ugyanő egy fő-

részvénytársaság mult évi közgyűlésén szóba került volt, hogy további 1000 drb részvény lenne kibocsátandó.

Értesültem arról is, hogy ezen tervet mindenfelől meleg érdeklődéssel fogadták; azonban a közgyűlésen még az igazgatóság részéről is akkora közönyben részesült, hogy érdeme szerinti tárgyalás alá sem kerülhetett.

Nem tudom, hogy mily okok voltak azok, melyek a részvéttelenséget előidézték, de úgy tudom, hogy azt velem együtt igen sokan nagyon sajnálták.

Megnevezett részvénytársaságnak f. évi január 25-én közgyűlése lesz. Ez alkalomból tehát nem tartom időszerűtlennek erről röviden egyet s mást elmondani.

En az újabb 1000 drb részvény kibocsátását nemcsak hasznosnak, czélszerűnek, de szükségesnek is tartom.

Mert ez által egyfelől az üzleti tőke növeltetik s másfelől a takarékosagra s megtakarított pénzt biztossan és jövedelmezően elhelyezni ohajtó közönségnek a tőke-elhelyezésre nemcsak igen alkalmas, de tartós és hatályos mód is nyújtatnak.

Es ezen czélnek kell minden pénzintézet előtt lebegni, ha azt akarja, hogy ne csak egyoldalulag, — az adósságcsinálásra — hanem a munka és takarékoság által gyűjtött öntőkére való támaszkodásra is nyújtson ki látást és alkalmat.

Eléretnek ezáltal azon czél is, hogy az intézet hitelle az eddiginél is sokkal kiterjedtebb és szilárdabb legyen. Mert ha 25,000 frt alaptőke után pld. 80—100,000 frt hitelt élvez a társaság, 50,000 frt alaptőke után nemcsak két ennyit, sőt — ha igénybe venni akarja — többszörösen ennyit élvezhetne. S így többszörösen érne el azon czélt is, hogy a hitelkeresők igényeit sokkal terjedtebb mértékben kielégítethetve s egyuttal az eddiginél sokkal több olcsó pénzzel rendel-

lőtte elegans számítással bebizonyítja, hogy a ködcsoportok (vagyis messze kiterjedő kosmikus tömegek) szükségképp üstökösökké, s ezek viszont hullócsillag-rajokká fejlődnek, mihelyt utjaikban a mindenségen keresztül, a nap vonzó körébe jönnek.

Az olvasó tájékozására megjegyezzük, hogy hullócsillagok, meteorok (léggövek vagy lebkövek), meteorvasak, meteoritok és aerolithok, általános értelemben mindnyáján meteorok; a különbség csak az, hogy a hullócsillagok elégnak vagy elgőzölögnek, mielőtt a föld felszínét elérnék, a többiek ellenben a földre hullanak, még mielőtt elégték vagy elpárologtak volna. Ezen utóbbiakat IV-ik sítánkban, „Rejtélyes égi testek“ czim alatt, bővebben tárgyaltuk. Szabad szemmel 24 óra alatt 7¹/₂ millió hullócsillagot lehet látni, s ide számítva a csupán távcsővel láthatókat, 400 milliót. Az 1863. évi augusztus 9. és 10-ki csillaghullásnál, Herschel Sándor észlelése szerint, az olyan nagy fényűek, mint Venus és Jupiter, 2 vagy 3 kilogrammot, az olyan fényűek ellenben, mint a másod és harmad nagyságú csillagok, csak 6 grammot nyomtak. Schiaparelli más jelenségekből egy hullócsillag hypothetikus súlyát átlag egy grammal határozza meg. A földre érkező meteorokveknél a súly természetesen jelentékenyebb.

Az olyan egyes kis testekből álló kosmi-

A „Székelyföld“ tárczája.

Ketteskén.

Ketteskén ülünk
Együtt, s körülünk
Egy titkos, édes érzet árja leng...
Miért hogy ajkad
Lezárv hallgat?
S e kis fő gondolatja hol mereng?...
Szívem szerelme, szép virágom,
Ki sorsom eddig átkozám,
Felragyogni látom
Újra boldogságom,
Éj szemedben...
Oh nézz reám!...

E szemsugárban
Mi égi láng van!
Bűnös lelkem tisztító tüze ez...
Oh addig égesd,
Mig ez a vétke
Az örök üdvre méltó tiszta lesz!
S végy magadhoz, ha megbűnhődtem,
Oh, nyisd meg akkor az eget --:
Kitárva előttem
S bezárva mögöttem
Hő karjaid...
Oh ölelj meg!...

Gödri Ferencz.

A világvándorok.

(VI-ik séta a világok kertjében).

(Folytatás.)

Mi tehát az üstökös? Mióta tudva van, hogy az üstökösöknek egy nagy serge a mi naprendszerünkhez tartozik, sokat ábrándoztak az emberek azok származásáról, czéljáról sat. Bármennyire szellemes Kantnak, „a köngsbergi bölcs“nek ebbeli conjecturája; bár mennyire érdekesítők a Herschel és La Place által felállított hypothésisek, valamint Litrow regényszerű képzelődései ezen sajátos égi testek benső életviszonyairól, kivált hol azoknak föltételezett lakóiról ábrándozik, kik a világosság és sötétség, a hőség és hideg ama szélsőségeit, melyeknek hosszú pályáikon kitéve vannak, elviselni képesek; hőséget, mely napközben az izzó vasat 2000-szer felülmúlja, és hideget, mely naptávolban a mi légkörünket jéghez hasonló szilárd testté változtatná át; oly finom szervezett, fensőbb szellemi lényekről, kikhez képest mi, ezen csaknem mozdulatlan földtekén, mint hernyók a káposztalevelen élünk, míg ők parabolikus pályáikon egyik naptól, egyik világtól a másikhoz repülnek, és a kiknek ily messze utjakban ama csodálatos, változékony göztkaró télen meleg bunda, nyáron pedig hűsítő napernyőként szolgál; igen, mindezen néze-

kezve, az üzleti nyereség is többszörö-ződnek.

És a mi szintén fontos, ezen újabb 1000 drb részvény kibocsátása sem a személyi, sem az üzleti kiadásokat nem szaporítaná, s ha igen is, elenyésző kis mértékben. Mert az oly páratlan ügybuzgalommal és üzleti tapintattal működő igazgatóság és más intézeti személyzet, mint az eddigi, minden szaporítás nélkül, csaknem oly könnyen s illetve az eddiginél nem sokkal több fáradsággal tudná kezelni és vezetni az intézet ügyeit, mint épen eddig.

Bocsánat a köznapi hasonlatért, de ez majdnem úgy van, mint ha egy 50,000 ton-nás kereskedelmi hajót csak 25,000 tonna teherrel utaztatna az illető társaság. Ez utóbbi esetben is csaknem akkora a személyzet, akkora a kiadás, mintha teljes teherrel utaznék a hajó.

Az alaptőkének ezen öntőkegyűjtés általi szaporításával elérnének az is, hogy a föld-birtokos osztály részére a hosszabb lejáratu s így rá nézve egyedül előnyös jelzőhitelet is nagyobb mértékben kiterjeszthetnének. El-éretnek az is, hogy egy közgazdasági válság esetén, melynek bekövetkezésére minden jel oly fenyegetőleg mutat, az intézet nemcsak minden rázkodtatásnak könnyebben ellen-állhatna, hanem épen akkor, midőn erre leg-nagyobb szükség lenne, a szorongatottaknak valóságos ments-vára lenne. Míg a mostani alaptőke és nagy hitel igénybevétele mellett a szorongatattatás perczeiben még az esetleg felmondott saját hitelét is alig lenne képes fedezni.

Még igen sokat lehetne elmondani az alap-tőke illetén szaporításának előnyeiről. De mindazok is annyira ismeretesek még a ke-vésbé üzleti emberek előtt is, hogy azoknak elmondása csak ismétlés lenne.

Legyen elég tehát az alaptőkének újabb 1000 drb részvény kibocsátása általi föleme-lését a röviden elmondott okoknál fogva az illetőknek figyelmébe nyomatékosan aján-lani.

Egy részvényes.

A kiállítási bizottság a királynál.

Ő felsége mult csütörtökön délelőtti fo-gadta az országos kiállítási bizottsá-got, mely gróf Széchenyi Pál kereskedelmi miniszter vezetésével alatt megjelent, a királyt az országos kiállítás személyes megnyitására fölkérni. A diszmagyarba öltözött bizottsági

tagok félkörben foglaltak állást a kihallga-tási teremben. Gróf Széchenyi P. miniszter a következő beszédet intézte ő felségéhez:

«Felsége császár és apostoli király! Leg-kegyelmesebb urunk! Ő fensége a trónörö-kös védnöksége alatt megtartandó országos kiállításunk rendezésével megbízott bizott-ság meggyőződést szerezvén magának, hogy az egész ország buzgó lelkesedése és támo-gatása kiállításunknak sikerét biztosítja és általa közgazdaságunknak és közművelődé-sünknek teljes képét büszkén fogjuk a kül-föld előtt is bemutatni, azt hiszi, hogy e kiállítás nemzeti ünnep leend; minek folytán ama jobbágyi ragaszkodástól ve-zéreltetve, a melylyel Felséged legmagas-sabb személye iránt viseltetik; és azért, hogy a nemzeti tevékenységnek e legna-gyobb ünnepélye Felséged jelenléte által a legnagyobb fényre emeltessék; az országos kiállítás bizottság ama hódolatteljes kére-sel járul felségéhez: hogy az országos ki-állítás fontosságának és fényének emelése érdekében, a kiállítást személyesen meg-nyitni méltóztassék.»

Ő felsége a király a következőket vá-laszolta:

«Örömmel hallok a bizottság részéről, hogy a jelen évben megtartandó kiállítás sikere az ország minden részéből mutat-kozó érdeklődés, valamint közgazdaságunk és közművelődésünk terén tevékeny vala-mennyi tényező élénk közreműködése ál-tal biztosítva van és hogy az nemzeti ün-nepély jelentőségével birand. Szívesen en-gedek azért kérésüknek és személye-sen fogom megnyitni a kiállítást.»

Az országos kiállítás bizottságának foga-dása ő felsége a király által nagy jelentőség-gel bír és különösen jellemző amaz érdekelt-ségre nézve, melylyel a magyar király a ma-gyar kiállítás irányában viseltetik. Széche-nyi Pál grófnak üdvözlő beszédére ő felsége erőlyesen csengő hangon válaszolt, s midőn válaszában végén megígérte, hogy a kiállítást személyesen fogja megnyitni, szívből fakadó harsány éljen hangzott fel. Az üd-vözlő beszéd és a királyi válasz befejezése után ő felsége, ki viruló színben és legjobb kedvben volt, legelőbb is Széchenyi gróffal, azután Matlekovics államtitkarral, Zichy Je-nő, Szapáry Géza, Apponyi Albert s Tisza Lajos grófokkal váltott kegyes szavakat, ezután Jekelfalussy min. tanácsost, Tolnay Lajos igazg. elnököt, Hieronymi vasúti igaz-gatót, báró Kochmeister Frigyeszt tüntette ki megszólításával, végül Ráth főpolgármes-terrel és Csáthy Lajos egészségügyi taná-csossal beszélt, az előbbivel a városrődnek s a kiállítási épületek izlésteljes voltáról, az utóbbival pedig az országos kiállítás idejé-

ben várható közegészségi állapotról, ezeken kívül a bizottság minden egyes tagját meg-szólitotta. A fogadás mintegy háromnegyed óráig tartott a bizottság összes tagjai emel-kedett hangulathat távoztak.

A kiállítás ünnepélyes megnyi-tása május hó 2-ának délelőtti 10 órájára tűzött ki.

Oszták-magyar bank.

Több bécsi lapban az oszták-magyar bank ismételve megtámadatván a bankvezetés állítólagos terjeszkedési tendenciái miatt, ezzel szemben a bank egy bizalmas körrel szövegét közli, melyet az oszták-magyar bank főtanácsa már 1884. februárban intézett valamennyi bankintézet főnökeihez. Ez ér-dekes körlevelet annak tanujelül közöljük, hogy milyen elvek szerint vitetik a bank üzleti politikája. A körlevél következőleg hangzik:

«A mezőgazdasági ipar és őstermelés né-mely igen fontos ágának kedvezőtlen terme-lési és értékesítési viszonyairól szóló hírlapi közlemények többszörös megerősítést nyer-nek ugy saját értesüléseink, mint bankinté-zetünk főnökeinek tárcza-módosításai által. Kiváltképpen a czukor- és gabnafélékben áll-főnn — a beérkezett tudósítások szerint — egy a rendelkezésekre álló eszközöket meg-haladó angazsált üzérkedés, mely hitelének megfizetésével készleteit és az árat tar-tani törekszik és oly áremelkedésre számít, melyre jelenleg minden alap hiányzik. Más ágak is szenvednek a kedvezőtlen értékesi-tési viszonyokban és általában véve az üzleti helyzet nem tekinthető kielégítőnek. Tekin-tettel e helyzetre, sürgős szükségnek látszik a czégeknek általában, különösen pedig az említett üzleti ágak czégeinek viszonyaira, egymással való összeköttetéseire és netalán megváltozott vagyoni állására fokozott figyel-met fordítani és általában a bank leszámítoló üzletében kiváló elővigyázattal eljárni. Jól lehet az ezen üzletágra vonatkozó szempon-tok és szabályok önnök már a szolgálai uta-sításban és az esetről esetre kibocsátott kü-lönös rendelkezésekben pontosan elő vannak írva, tekintettel az általános viszonyokra, ezennel mégis indítatva vagyok első sorban önnök személyesen a legnagyobb elővigyáza-tot a kínált váltóanyag megítélésénél köte-lességévé tenni. Különösen figyelmeztetem arra, hogy egyetlen czég minőségének nem csak egy váltó eltagadása tekintetében kell mérvadónak lenni, hanem egyszersmind a

második kötelezettségnek, tekintettel külön-ben ismert viszonyaira és előforduló kötele-zettségeire, elégséges biztosságot kell nyuj-tania. E tekintetben, mint már a szolgálai utasítás 58. §-a megjegyzi, a kimért hitel-számok nem tekintendők feltétlen jogosult-ságnak váltók elfogadására, de váltók vissza-utasítandók a terhelendő czégek még nyílt hitele dacára is, ha helyzetük vagy üzleti összeköttetésük aggályt kelthet. Ebből az is következik, hogy nagyobb mérvű hitel-át-hágások, valamint eléggé nem ismert vagy oly idegen czégeknek megterhelései, melyek mint a kimért hitelnél már magasabb fokban terheltek lettek önnök följelentve, minden viszonyok közt kerülendők. Legszigorubban ama váltók bírálandók meg, a melyek kölcsö-nös szívvességi aláírással vannak ellátva s így nyargalási váltó jellegűt öltöttek, avagy a melyek csakis rokonsági összeköttetésre utalnak. Rend szerint s átlag az ily váltók egy szerűen visszautasítandók. — Csakis az ily váltók feltétlen biztosságánál és ha ezen kívül a helyi hitelviszonyok következtében azok következetes visszautasítása veszélyes komplikációkat keltene, lehet azokat időle-ges előfordulás esetében némileg figyelembe venni. Azonban ilyenmü váltók változatlan prolongációja meg nem engedhető és azok-nak telhetőleges redukeciója szigoruan szem-előtt tartandó. Vonatkozólag a takarékpénz-tárak, előleg- és hitelegyletek stb. berende-zésére, ez intézetek kezelésének telhetőleg beható ismeretere kell törekedni, nevezete-sen annak ingó aktivuma szemben kötele-zettségével, aztán másnemü hitel kihaszná-lása veendő tekintetbe. Mindenesetre az ily intézetek váltóinak elfogadásánál legalább is a többi aláírók között egyiknek biztos-fizetőképességét kell követelni; ha nem így állana a dolog, vagy ha az intézet aránylag kiterjedt hitelt venne igénybe, akkor daczá-ra, hogy még volna hitelők, a megterhelendő czégeknek meg kellene akadályozni a váltók elfogadását, annál inkább el kellene kerülni mindennemü hiteláthágást. — Egyáltalában félreismerne feladatát, ha ön amaz aggota-lomból, hogy a bank tárczája csökkenne avagy ama törekvésből, hogy a leszámítoló üzlet nagyobb lendületet nyerjen, a bank-intézet rendelkezésére adott eszközöknél a biztosság feltételeit figyelmen kívül hagyja. Ép ugy téves volna, ha abból a körülmény-ből, hogy a támogatási kimutatásban feljegyzett váltókhoz semmi megjegyzés sem füze-tett volt, mindenkor az ön által leszámított váltók valamennyijének teljesen kielégítő kvalitására következtetne. Mindenesetre, ha

Arról, mit a szinképelemzéssel az ernye-detlen buvárlatok mostanig kiderítettek, könnyen egy önálló tömör előadás lehetne tartani, de a sok szakszerű műszó ily nép-szerű tárgyalásba untató szárazság nélkül nem volna beilleszthető; ezért közérthető nyelven dióhéjba foglalva adjuk a legfonto-sabb eredményeket.

1. A mi világító gázunk a könnyeknek szé-nenynyel való vegytani egyesüléséből áll. Nagyon valószínű, hogy az üstökösök lénye-ges alkotórészét ilyen világító gáz képezi.

2. Alig zárkozhatni el a meggyőződés elől, hogy az üstökös magva egyfelől ép ugy saját fényét (egy izzó gáz világát) szórja szerteszt, mint másfelől egyszersmind, ködtakarójával (coma) és uszájával együtt, a nap reflectált fényében mutatkozik.

3. Semmi sem szól továbbá azon fölte-vés ellen, hogy az üstökösök főtömege hé-zagok által egymástól külön választott kis szilárd testekből áll, mint valami por- vagy füstfelleg lazán összefüggő részecskéi, a me-lyek a naphoz közeledtükkel elgőzölögnek és így a többi szilárd részeket átmenetileg egy, izzó párákból álló, önmagától világító fellegbe burkolják.

Ennél több felvilágosítást a szinképelem-zés nem nyújt, és így az üstökösök, physikai természetükre vonatkozólag, még na-gyobb talányok, mint a ködfoltok... Lehet-e ilykép csodálkozni azon, hogy a régiéknél felülök annyi ferde nézet látott napvilágot?

Radányi József.

kus felhőkben, a melyek még meg nem sü-rűdtek, tehát még a nap vonzhatárán kívül vannak, az egy-egy grammos meteoritok közti tér 10.000 földr. mfdnyire szélesedik ki, a mint azonban vándorlásuk közben a vi-lágűr legszélsőbb részeiről a naphoz köze-ledeknek, e távolság leszálít átlag 100 mfre.

Lássuk most Schiaparelli elméletét főbb vonásokban. A ködfoltok kosmikus anyagból állanak, s roppant terjedelmű tö-megeket képeznek, a melyek közül néme-lyek már szabályos gömbalakot öltöttek, mások nem. Valamint a nap, ugy ezek is a világűrben mozognak, s így nem ritkán for-dul elő az eset, hogy a nap vonzerejének hatáskörébe kerülnek, mikor aztán a ködfolt eredeti gömbalakját még igen nagy távol-ban veszteni kezdi, s hosszudak hengerala-kot vesz fel, melynek eleje mindig sürűbb és hegyesebb lesz; még nagyobb közeledés-nél pedig az elől haladó rész, mint tömött mag, a többi tömeg ellenben mint hosszura nyúló s messze szétterjedő uszály mutatja be magát. Ily módon az eredetileg gö-lyőalakú ködfoltból egy üstökös keletkezett, mely azontul mint újkép-ződésű világtest átmenetileg, vagy allan-dóan naprendszerünkhez tartozik. Hogy pá-lyája mily alakot vesz fel, ez a távolságtól, az eredeti kosmikus felhő sebességétől és mozgásának irányától függ; lehet ellipti-kus, parabolikus vagy hyperbolikus; első esetben meghonosul mi nálunk, s folytatja rendes útját a nap körül, utóbbi esetekben csak egyszer mutatja magát naprendsze-rünkben, s azzal örökre eltávozik.

A kosmikus köd sorsa azonban üstökössé való átalakulásával még nem végződött be. Schiaparelli kimutatja csattanósan, hogy a fejnek vagy magnak sebésebb körfutást kell végeznie, mint az uszálynak, ezért ez utó-binak, folytonos hosszabbodás folytán, el-végre részben vagy egészben a napot körül-fogó, egyes lebkövekből összealkotott gyü-rűvé kell feloldódni. Az üstökös helyett most egy lebkövekből álló hatalmas és széles gyűrű forog a nap körül, mi olykép jelentkezik, mint azt az augusztusi meteo-rokban évenként szemléljük. Oppolzer Bécsben az 1862. évi III. számú üstökös pá-lyáját, Schiaparelli pedig az augusztus 10-ki éjjelen lehulló csillagok pályáiból a nagy gyűrű pályáját számította ki; e két pálya-számítás csaknem tökéletes összhangzása jogosította fel Schiaparellt eme korszakot-alkotó határozatra: „Az 1862-ik évi III. számú üstökös nem egyéb, mint az üstökös-nek még meglevő maradványa, melyből idő folytán az augusztus 10-ki hullócsillaggyűrű képződött».

A novemberi rajra nézve is ki van deritve Schiaparelli, Oppolzer, Peters és Le Verrier számításai által az azt létrehozó üstökös; ez a Tempel által Marseilleben először észlelt kis üstökös, mely 1866. Nr. I. nevet visel. Ennek származási történetét Le Ver-rier így beszéli el. Időszámításunk 126-ik évében távol világrétől egy kosmikus köd-folt nyomult naprendszerünkbe, s vándor-lása közben oly közel ment Uranushoz, hogy ezen bolygó vonzerejének hatása követke-ztében elliptikus pályában kezdett mozogni a

nap körül. Ezen üstökössé átalakult felle-g mostanig 52 körfutást végzett a nap körül a nélkül, hogy erről valakinek csak sejtelmé is lett volna, ámbár minden 33¹/₄ évben, no-venberben számtalan alkatrészt hagyott hátra, mint hullócsillagot. Csak utolsó körfutása alkalmával 1866-ban sikerült ezen immár nálunk meghonosult meteorikus fel-hőt, mint üstököst észlelhetni. Pályája, naptárvolban Uranus pályájáig ér, napközel-ben szinte annyira áll a naptól, mint föl-dünk, mikor aztán a földpályával találkozik szeptember vége felé, de utána kis meteor-testecskékké hatalmas raja huzódik, mint szé-les és hosszú fark, a melyen november 13-án földünk áthalad. Azon körülmény, hogy a föld három évben egymástán az elvonuló üstökös farkkal vagy meteorrajjal ugyanazon helyen találkozik, következtetni lehet, hogy annak hossza 380 millió mfdre terjed.

Ime a csillagászat éles elméje, az egyenes megfigyelésekkel karöltve, mily rendkívül fontos felvilágosításokra vezetett a köd-foltok, üstökösök és hullócsilla-gok összefüggésére nézve! Hanem azért még sok kérdés vár megoldásra ezen rejtélyes égi testek benső lényegét illetőleg; főfontosságú köztök ez: vajjon saját vagy reflectált fényenyal bírnak-e? A szinképelem-zés eldönthetné a kérdést, ha az üstökösök a megfigyelésekhez elegendő fényt szolgál-tatnának, de mindazok, melyekkel eddigelé kísérlet tétetett, gyenge fényűek valának; várni kell tehát, míg egy erős fényű világ-vándor szeretetreméltósággal magát bemu-tatja a kémlelő tudósoknak.

a bankot egy elővigyázatlanul leszámított váltó után veszteség érte, ön melegségére nem hivatkozhatik arra, hogy az olyan cég-kombináció a támogatásáról szóló kimutató bemutatása alkalmával nem kifogásolt volt. Midőn önnek ezen utasításokat saját magatartása végett egészen bizalmasan adom, elvárom, hogy ön képes leendő a cenzus-bizottságokra, a mindenkor viszonyok előadása által a célnak megfelelő befolyást gyakorolni. Ha ez önnek nem sikerülne, úgy felelőssége tudatában a szolgálati utasítás 55. §-a értelmében önt megillető veto-jogot kellene önnek alkalmaznia. Azon esetben, ha a cenzus-üléseken meg lenne akadályozva, szíveskedjék helyettesének e dekretumot bizalmasan tudomására hozni.

Bécs, 1884. febr. 12.

A vezértitkár Leonhardt.

Egyről-másról.

(Karczolatok a baka-életből.)

Irta: Önkéntes.

VI.

Este van.

Ne tessék megjedni; nem fogok a hold halvány fényéről beszélni, sem a félhomályban édes szerelmi csevegésben elmerült párok titkait elbeszélni; nem daloltatom a kesergő fülmilét; még csak az esti lepkéket sem röpdektem.

Mind ezen idylli dolgokat mellőzöm, mert nincs időm velük foglalkozni; helyettük megismertetek az olvasóval egy estéli sétát „mundur“-ban.

Tehát járunk.

A kaput még el sem éri az ember, már kiáltják utána a „halt“-ot; itt a kapuor megforgatja előlről-hátulról a kimenőt; megnézi, hogy öltönye rendben van-e, nem kandikál-e valahol egy észre nem vett lyuk a köpenyegen, a bakancs, a gombok a sapkán és köpenyegen glanczolva vannak-e; s ha minden rendben van, szalutál egyet és mehet sétálni.

„Directio“ a n... utca. Ez a legnépesebb; itt van összpontosítva a lézengők és hivatalból sétálók egész zóme.

En, az igazat megvallva, nem igen szeretek itt sétálni, mivel, mikor az utca végét elértem, félkarom el van állva a sok szalutálás miatt; hanem most a t. olvasó kedvéért ezt az utat is megteszem...

Szélteben-hosszában félhomály uralja az egész várost; az esti szürkület a köddel egyesülve szövetkezett a lámpák gyöngye fönye ellen; nem láthatni, nem hallhatni semmit tisztán. A mellettem elsietőkről csak annyit jegyezhetek fel, hogy: emberek.

Egyszerre hatalmas kardosörgetés hallszik s én elkeseredett pillantással szalutálók egy... Mihászna András kollégájának.

Átkozott sötétség! miért üldözz így engem?

No de nemsokára fényes elégtételt kaptam; talán nem is az én érdemem, hanem a keztyűm, mely a sötétben is kirívóan fehérlett. Egyszerre öt „Gefreiter“ szalutált nekem, mint káplárnak.

Ujra hatalmas kardosörgetés. Egy ujdonsült „hadnagy ur“ közelit. Járásának minden mozdulatával mintha mondaná: „En réam nézz! Ki vagyok én?“ Elhalad a nélkül, hogy csak észre is venné a neki szánt szalutálást.

Nemsokára ismét egyhangu ütemben csörgeti a kardját; bizonyosan már „Oberleutenant“; neki már sérti a fülét a folytonos zörgés; ez már felkapja a jobbkezét és úgy tesz, mintha szalutálna.

Most egy kapitány jön; ez már szalutál is, hanem mindamellett nem tart méltónak, hogy rád nézzen.

S ha találkozik egy aranygallérossal, az eddigiek után egész megilletődéssel arra a tapasztalatra jősz, hogy talán ezek nem is voltak „hadnagyoskák“, hallva azt a „servus“-s és látva az illedelmes szalutálást, melylyel a tiédet viszonyozzák.

De térjünk egy más utcába.

Itt már változik a kép; a csörgedező kutató lányok állják körül kártyáikkal; a kapuban mindenikre ott vár a választottja. (A kuthoz nem kísérik el, mert „Befehlbe“ van, hogy az nem szabad.)

Ha meg is menekültél a sok kardosörgetés hallgatásától, de nem a szalutálástól. A káplár urak uralják itt a helyzetet, vagy talán a bájos konyhahölgyek a szíveiket, mi őket ide vonzza minden este.

Suttogás, nevetés és egy-egy „ezuppanós csók“ hangzik el az esti csendben...

És mikor üti a kilenczet, következik az idylli jelenetek vége; a csókok sokszorozódnak s a „Retrai“ utolsó hangjainál még egyszer adják holnapra a „találkozást“.

És ez így megy napról napra, s némelykor megtörténik az is, hogy a mélyen tisztelt káplár ur éppen annak a eselédnek kurizál, ki a szobádat söpri, s ilyenkor is csinálni kell a „salutát“, mert hát az a „Vorschritt“, s azt gondolja, megtisztelve érzed magadat, ha oda kiáltja, hogy „Servus!“

Servus — gondolom ilyenkor — a vak apád!

Különfélék.

— **Elöléptetések.** A csikmegyei kir. építészeti hivatalnál Pap Domokos 3-ad oszt. kir. mérnök a 2-ik osztályba léptetett elő; Kátai Gyula kir. segédmérnök pedig 3-ad osztályú mérnöknek nevezetett ki. Sok szerencsét és előhaladást kívánunk a derék és buzgó hivatalnokoknak!

— **Az ideai farsang** ugyancsak kedvező előjelek mellett nyílt meg, a mennyiben az első mulatság, mely rendesen el szokott bukni, az idén igen szépen sikerült. A vörös kereszt egylet kézdívárshelyi-vidéki választmánya által folyó hó 19-én rendezett társas-estély minden tekintetben kitűnően sikerült és ezért az érdem nagy részben id. Tóth Istvánné urasszonyt, a bálbizottság érdemes elnökét illeti, kinek köztisztelet- és szeretetben álló személye hozta össze azon szép és díszes közönséget, mely ezen este táncztermünkben összegyűlt. A tanácsház újonnan festett díszterme méltó keretet képezett a sok szép női arc körül. Fesztelen jókedv uralgott mindenfelé a fiatalok egész odaadással sietett a farsang első gyönyöreit élvezni; szíval enél kedélyesebb mulatságot aligha fog az ideai farsang felmutatni. Szünet alatt tombola rendeztetett, melyen több igen érdekes és értékes tárgy sorsoltatott ki. Ezután ismét kezdetét vevé a táncz, mely éjjel után 3 órakor is alig ért véget. Felülfizettek ezen estélyen: Br. Szentkereszty Stephanie 2 frt, Balog Gyuláné 40 kr, Csizsár József 40 kr, Finta János 20 kr, Dr. Sinkovics Aurél 40 kr, Sinkovics Ottó 40 kr, Nagy Lajos 1 frt, Tóth Géza 1 frt 40 kr, Csizsár Mihály 40 kr, x+y 20 kr, Csizsár Mihályné 50 kr, Fejér Kálmán 40 kr, Tóth Gyula 20 kr, Barabás Mór 40 kr, ifj. Tóth Istvánné 1 frt, id. Tóth Istvánné 2 frt, ifj. Benkő István 20 kr, Kovács János gabna-ker. 40 kr, Kupán József 20 kr, Tóth István 1 frt, Kovács Lajos 40 kr, id. Tóth István 2 frt, Nagy Károly igazg. 40 kr, Óvári Zsigmond 40 kr, Kovács Ferenc 80 kr, Szöcs József polgármester 50 kr, Bartha József 20 kr, Dr. Pethő József 1 frt 20 kr, ifj. Jakab István 1 frt, Bartha Mór 40 kr, Bod Aladár 40 kr, Török Sándor 50 kr, Török Bálintné 1 frt, Benedek István örnagy 1 frt, Kőnczei Domokos 40 kr, Pap Mihály csendör százados 40 kr, Bagoly József honvéd százados 60 kr, Wertán testvérek 60 kr, Csizsár Lukács 40 kr, Székely Jánosné egy tombolán nyert nickel tálcát vissza ajándékozott.

— **A kézdívárshelyi jótékony nőegylet 1885.** január 31-én a tanácsház dísztermében jelmez-bált rendez. Belépő-díj: személyenkint 2 frt, család-jegy 3 frt. Kezdeté 8 órakor. Figyelmeztetés: 1. A meghívottak jelmez nélkül is megjelenhetnek. 2. A tánczrendbe a „Körmagyar“ is fel van véve. — Bálanya: tek. Szabó Múzesné Sebesi Ilona urhölgy. Bálbizottság: Szöcs József polgármester, elnök. Szöcs Józsefné, Székely Jánosné, al-elnökök. Dobay János, titkár. Vajna Károly, Rákosi József, jegyzők. Bizottsági tagok: Balogh Gyuláné, Dr. Barabás Sándorné, Csizsár Emilia, Dobay Lajosné, Drágos Elekné, Feil Edéné, Fejér Nina, ifj. Jakab Istvánné, Jancsó Gézané, Málnási Albina, Nagy Lajosné, Nagy Ida, Pásztohi Tiborné, Szabó Istvánné, Szöcs Vilma, ifj. Tóth Istvánné,

Török Mariska, Welnreiter Jánosné. Ifj. Benkő Sándor, Borcsa Miklós, Csizsár Pál, Demény Ferencz, Erdey Béla, Fejér János, Havlin Vilmos, Hosszu Béla, Nagy Dénes, Nagy Kálmán, Dr. Szacsavay Gyula, Szent-iványi Kázmér, Turóczy Ferencz, Tóth Gyula.

— **Gyászjelentés.** Már öv. Lázár Lászlóné szül. David Mária, a maga és gyermekei: Anna, László, Mari és Jenő, úgy az elhunytak testvérei: öv. Lázár Kajtán és gyermekei: Lázár Antal alsójárjai, plebános; Lázár János, neje Zakariás Katalin és gyermekei: Lázár Margit öv. Petele Péterné és gyermekei: Lázár Katalin, férje Herink Alajos és gyermekei; Lázár Mária, férje János Péter és gyermekei; Lázár Anna, férje Pototzky János és gyermekei; öv. David Antalné, mint anyós, a közeli s távoli rokonok nevében is fájdalomdult kebellet jelentik, a forrón szeretett férj, gondos családátya, szeretett sógor, nagybátya és vő: Lázár László káson-altizi birtokos és kereskedőnek folyó hó 16-án délután 1 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után élete 58-ik, boldog házassága 16-ik évében, szívvelhűdés következtében történt gyászos kimúltat. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 20-án d. u. 2 órakor fognak a nagykászoni templom kerítésébe örök nyugalomra helyeztetni. — lelkiért pedig a szent miséldozat f. hó 21-én fog a nagykászoni róm. kath. templomban a mindenek Urának bemutatattani. Béke és áldás lengjen porai fölett!! Káson-Altiz, 1885. január 16.

— **Értesítés.** A Kézdi-Vásárhelyi folyó hó 25-én (vasárnap) tartandó iparos-bála a kik netalán tévedésből nem kaptak volna meghívót, szíveskedjenek e kijelentést meghívásnak tekinteni. A rendezőség.

A közönség köréből. *)

K.-Vásárhely, 1885. jan. 19.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „Székelyföld“ január 18-ki számának „A közönség köréből“ című rovatában valaki A. jegy alatt egész izgatottan felém tör, még pedig a folyó jan. hó 18-án a közigazgatási ütésben a Welnreiteres ügyben elfoglalt állásomért; mert a „Székely Nemzet“ ez ügyre vonatkozó értesítésében az állítatik, mintha én határozottan azt mondtam volna, miszerint ezen kérdésnél a könyvvitel helyes vezetésére utasításadással köteles tanácsstagok a hibások.

Nem mintha az illető A. ur különleges állapotát a kellőnél jobban respektálnám, hanem csak hogy a feldobott kérdés felől a „Székelyföld“ igen tisztelt olvasó közönsége is némiképp tájékozva legyen, a t. szerkesztő ur engedelméből legyen szabad kijelentem azon tényt, hogy én mihelyt a „Székely Nemzet“ nevezett közleményét átolvastam, azonnal be is küldöttem kiigazító észrevételemet (tehát még akkor, midőn A. urnak izgatottságából folyó rendkívüli állapotáról csak sejtelmem is lehetett volna).

A „Székely Nemzet“-nek, a mint ott olvasható, következőképen írtam:

„Hogy ezen bonyolodott ügyben ki a hibás és ki nem, azt határozottan nem állítottam és nem is állíthatam, mert azt bizonyosan nem tudtam. Hanem az egész dologra vonatkozólag, mint bizonyost, csak annyit tudok, hogy maga Kézdi-Vásárhely város pénztára szintén sör- és czukorfogasztási adó címén az 1883-ikév folytán jelentékeny összeget fizetett, holott a város közönsége sem sörrel, sem czukorral egyáltalában nem üzérkedett. Miután tehát már láttam azt, hogy ezen adónemek valakire minden ok nélkül rántalhatók, miért ne tételezhettem volna fel azt, hogy mint megelőzőleg a város pénztára, úgy jelenleg Welnreiter is áldozat lehet?“

Ezt annyival is inkább föltehettam, mert tudtam, hogy Welnreiter urnak már volt alkalma tapasztalni azt, miszerint e téren más választás nincs, mint pontosság vagy fizetés.

Molnár Józsiás, közigazg. bizottsági tag.

Csik-Szépvíz, 1885. jan. 12.

Tek. szerkesztő ur!

A csikszépvízi gyógyszerértérről kívánok szólni s eszembe jut azon igen találó közmondás: „A dítál Uram esőt, de nincs köszönet benne.“ Nem alaptalanul halljuk lépten-nyomon hangoztatni, hogy me-

*) Ezen cikkekért a felelősséget csakis a saját-hatósággal szemben vállaljuk el. Szerk.

gyénk közegészségi ügye szomorú helyzetben van; jól tudom, hogy ez nagyon kényes ügy, s ezért ez alkalommal nem is akarok erről általában említést tenni, nem ennek alapjára rámutatni, csak röviden a helybeli gyógyszerértérről egyet-mást elmondani, s előre bocsátom, hogy engem nem személyeskedés, nemi magánboszu, hanem a közérdek vezet arra, hogy ezen ügyben felszólaljak.

Már körül-belül 4—6 hónapja annak, hogy gyógyszerértárunkban a kiszolgálás annyira hanyag, hogy néha órákon át, sőt az utóbbi időben megtörtént, hogy napokon keresztül a kiszolgáltatás akadályozva volt. Szakavatott emberektől tudom, hogy a gyógyszerek már huzamosabb idő óta annyira kifogytak, hogy a 20—30-ik edényben is alig van valami; nem tudom, hogy a gyógyszerértárok a felügyeletet közvetlenül ki gyakorolja, de tudom azt, hogy a megyei t. főorvos ur nem rég volt itt a gyógytár megvizsgálására és még maig sem történt semmi ezen hiányok orvoslására; vagy talán minden rendben találtatott volna? Ugy látszik, töle is hiába várjuk, hogy ezen ázsiai állapotnak véget vessen, s éppen abban látjuk a főbajt, hogy a főorvos ur, ki hivatva lenne a megyében az esetleges közegészségi hiányokon segíteni, éppen ez iránt látszik legkevésbé érdeklődni.

Vajha ezen felszólalásom a kívánt sikert elérné s gyógytárunk ezutánra szigorubb felügyelet tárgyát képezné, hogy ne lennének kényszerítve ez ügygyel továbbra is foglalkozni! Hisz így nem is merünk beteg lenni!

A tekintetes szerkesztő urat kérem ezen felszólalásomnak becses lapjában helyet adni s megengedni, hogy jövőben megyei közegyeszségügyünkről is megemlékezhessen. Addig is

kész szolgálja
Karika.

Válasz.

Osdola, 1885. jan. 8.

(Vége.)

Végezvére tárggyal, engedje meg most pénztáros ur, hogy önnek szellemi értékét is megismertessem az olvasó közönséggel; különben trémába jöhetne valaki a felelti gondolkodásában, hogy ikres hivatalnál fogva valami elefánt nagyságu vaddal van dolgunk, pedig csak D. M. pénztáros megyebíróval, a kinek szerény műveltsége megengedi, hogy mint előjáró, elég merészen a község asztalán tomboljon ökleivel. Egyébírás is az édes apja ártatlan hamujában tanulta nevét le-rajzolgatni s bővön elég neki, ha a kezén forgó pénzekről nyugtákat festgethet. Ily gyarlóság után könnyen beláthatja a tisztelt olvasó, hogy pénztárosi és megyebírói állomásra nem érdeme emelte, hanem csak alkalmas emberek hiánya, mely községünkben mindig uralgott, minnek következtében olyant is kénytelen lakosságunk hivatalra emelni, ki sem érdemmel, sem közkedveltséggel nem bír. Elképzelheti tehát a tisztelt olvasó, hogy egy ilyen emberből vált előjáró hasonló a czigány káplárhoz, a kitől annyi jó családból származott fia szenved kinos sanyargatást a katonaságnál.

Igy van ez községünkben Domokos Mihály pénztáros uralkodása alatt. S van eset arra, hogy a szolgálai félelmet kipróbálja, mi ha sikerül, akkor jól érzi magát, de ha szirtbe ütközve, zátonyra talál, akkor magán kívül van, mivel azon hitben él, hogy ő Osdolán minden s hogy elmondhatja magáról e verset: Ego sum janitor, scopitor, calefactor (akarom mondani: malefactor) et omnis. S nem is csalódik e hitében, mert noha egyik sem valami magas karakter, mindenik, de főképp az utolsó vers-szak igazán kitelik töle. Nem vagyunk irigyek e magas állására, csak figyelmeztetjük mindazonáltal arra, hogy óvakodjék oly dolgokba nyulni, melyek műveltségi szempontból sem illetik meg s annál inkább felül esnek ismeretkörén; különben a műveltebb osztálytól bókul gyakran azt kaphatja, a mit most tőlünk, hogy: Hátrább az agarakkal!

Bölcs tanácsa viszonzásául ennyit.

És nehogy a tisztelt olvasót bálmatul fogja el a felett, mintegy kérdezve magától azt,

Végre — mivel szememre lobbantják görbe
utón való tántorgásomat — szépen kérem
szikkesztő uraimékat, nekem megmagyarázni
és megmutatni az egyenes utat, hogy ne
szökkenhessen ki kerekem s ne üsse meg
magamat, a mitől író ur annyira félt. Egyéb-

Végzőnk pedig ez: Nyugton hagyjuk önt
fásult konokságában, mivel az eddigieken
alkulhatott volna; de miként az arczátlán
alamizsnakérőnek, úgy önnök is megadatott
azon különös tulajdonság, hogy nem tud szé-
gyenleni, s miután a szemes borsót úgy is
hasztalanul szórjuk a falra, maradjon meg
régí vaskalaposságában. Ha pedig úgy tet-
szik, hogy írójával együtt mozdíjanak, csak
szólgáltassa ki ezután is számára a hono-
ráriumot, akkor nekünk is alkalom nyílik

Felelős szerkesztők :
 Ifj. Dobay János. Sprencz György.
 Kiadó tulajdonos :
 Szabó Albert.

Bár előítélet és gyanúsítások hátráltatják — de a valóban jó végre mégis utat tör. Hogy ez tény, bizonyítja a mindinkább növekedő kereslet a valódi horgony Pain-Expeller után. — E rég bevált házisszer a legtöbb családnál mint hatékony bedörzsölési szer csusz, koszvény, takszakgatás stb. ellen folyton kéznél tartatik és mindenki által, a ki már használta, hálából másoknak is ajánlatik. A ki ennek valóságáról önmagán tett használat útján meg akar győződni, az csakis „Richter-féle horgony Pain-Expeller!“ kérjen és hamisítványt meg ne vegyen. 40 és 70 krosárban a legtöbb gyógyszerárban kapható. **Richter F. Ad. és társa Bécs.** — Főraktár Prágában az „arany orosz-lán“ gyógyszerárban, Niklasplatz 7. (1-5.)

NOVÁK SÁNDOR KÉZDI-VÁSÁRHELYT
meglepő olcsó gyári áron
ajánlja a nagy választékú
üveg, porcellán és tükör-neműt és
ugy rakáron levő mindenféle kelmét.
2 — 3 Bevásárló
bivaltajból készült írósvaját.

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és **KIS MENNYISÉGBEN** is feltűnő **OLCSÓ ÁRON** kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, küstösötöknek
" " szesgyárcsoknak.
Adóhátralek-törlesei kimutatás. L. K.
Adóhátraleki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adó-íntés
Adósság-level r. k. egyházh. tartozó pénzkaphoz.
Anyakönyv, r. k. népiskolák részére, B. minta.
Allatgészségügyi kimutatás.
Arveresi feltételek.
Arveresi keres, ingóságokra és ingatlanokra.
Arveresi hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Arveresi hirdetmény, adóüggyben. (L. H.
Arveresi könyv
" " bir. végrehajtóknak
Baronvászári jegyzőkönyv.
Békéttárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyegjelet. (L. H.)
Birtokiv; beliv (L. K.)
" " kuliv
Bizonyítvány, ujoncz-felszólaltatási ügyben.
Családi értesítő. (L. E.)
Család-könyv.
Cseléd-elbocsátási nyilvántvány
" " könyvi ajánlat
" " nyilvántartás
Czukur, kávé és sörforgasztási adóbejelentés
Dobánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovakkak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Erdői kihágások utáni pénzbüntetések nyilvántar-
tása
Elemi kárfelvétel
Ellennyugtá
Építkezési engedély
Ertesítés a keresztelési, (születési) házassági és
halálozási anyakönyvekbeél.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta
Felbuzbes a közigazgatási bizottsághoz erdei ki-
hágások ügyében
Földkönyv
Gazda-nyilvántartás
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hagyatéki leltár, beliv
" " kuliv
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetékkiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Hajottkémii iktató-könyv.

[illegible]

JELZŐLOG bekérelzése vagy előjegyzése iránti kére-
Jelzőlog, bekérl. vagy előjegyz. iránti kérés felzeto
Kataszteri birtokiv, külv
bel v
Katona nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katona nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.
Kézbesítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbesítési vévény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthat-lanság cím. leirandó egyenes adóhátralékokról
Kimutatás a 6—12 éves és 13—15 éves gyermekek összeírásához
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről.
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény
Kötelezvény fel íven.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolv. (Könyvecske.)
Községi marha-igazolvány, külv
belív
Községi sommá marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-házaléki kimutatás, külv
belív
Leltár r. k. elkészí, kántortanítóit, tanítóit stb. va-gyonról
Leltár r. k. iskola ingó és ingatlan vagyonáról
Leltár r. k. templom ingó és ingatlan vagyonáról
Levelbírólt „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Ilmo Francisco Lónhart“ stb. címzattall ellátva. 1 drb 2 kr.
„A fizetendő rom. kath. esperesi hivatalnak“ czimzattall ellátva. 1 drb 2 kr.
Levelbírólt „A nagyon tisztelőndó lelkesí hiva-talnak“ czimzattall ellátva. 1 drb 2 kr.
Lölevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági ítélet, közs. bír.
Makacsági tárgyalási jknyv
Matricula Baptistorum.
Copulatorum.
Defunctorum.
Meghaltalmazás.
Marhalével-jegyzőkönyv. (L. J)
Mixta-matrimonia.
Mutató-könyv, közs. bír. 12. s.-hoz.
Nemleges zálog. jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)

Nyilvántartás az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján
bejelentett és tárgyalt erdei kihágásokról

Nyugta és ellennyugta, r. k. egyházmegyéknek
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.

Panaszkönyvv. közs. bír.
Panaszkönyvv. erdőkihágások ügyekhez.

Pénz-napló erdőkárterítések- és pénzbüntetésekrol
Pénzkezelési jegyzék.

Péntzári napló községek részére.
Péntzári napló községi iskolák részére.
Péntzári napló r. kath. egyházmegyéknek, külv
beliv

" " " "
Postakönyvv.
Pótadó-főkönyv.

Rovatós kimutatás a r. k. egyház adósairól külv
beliv

Sommás makacssági itélet. " " "
" kereset " " "
" felzete " " "
" váltókereset. " " "

Sürgős zálogjog bekebelezési kérés Háromszékme-
gye gyámpéntúra részére

Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bün-
ügyben.

Szolgalati napló, a kir. esendőség részére
Tanköteles növendékek anyakönyvk.

Tárgyalási jegyzőkönyvv. közs. bír.
Tárgyalási jknyvv. bekés esetekhez (Közs. bír.)
Tárgyalási jknyvv. makacssági esetben
Tárgyalási jknyvv. erd. kihágások ügyekhez
Törzskönyv-lapja, külv
beliv

" " "
Tűzvész-jelentés.
 Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés

" " " " felzete
Utazási napló " " " "
Utalási utalvány, a legújabb belügymnin. rendelet
szerint.

Ügyviteli napló r. kath. lelkeszi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)

Váltó-óvás.
Vendég-könyvv.

Változású kimutatás, a sorhad részére.
Változású kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés L. J.)

Zalogjog törlese iránti kérés " felzete
" " " " felzete
Zaloglasi, becsl. és ár. jknyvv addügyben, külv
beliv

" " " " "
Zaloglasi jknyvv. addügy.
Zaloglasi jegyzőkönyvv. közs. bír.
Zaloglas-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani főrekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindenemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármindenemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iven, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindenemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlöttek, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapíraimat, levélborítékaimat és tentáimait, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

SZABÓ ALBERT,
könyvnyomda-tulajdonos.